

HISTORIA I KIERUNKI ROZWOJU RUCHU W OSTATNICH LATACH

Alberto i Constanza ALVARADO
Rzym, 26 stycznia 2009

WPROWADZENIE

Chcemy podziękować Międzynarodowej Ekipie Odpowiedzialnej - ERI na czele z Marię Carla i Carlo VOLPINI, za okazane nam zaufania i zlecenie wykonania tego opracowania. Pragniemy w nim przybliżyć tych, którzy kierowali rozwojem w czasie historii naszego Ruchu w świetle "znaków czasu". Pragniemy spojrzeć na ewolucję ludzkiej pary małżeńskiej i przejść po drodze, jaką wyznaczały kierunkami formułowane podczas Międzynarodowych Zgromadzeń w odpowiedzi na bieżące potrzeby. Ponadto, jako podstawę, przebadaliśmy różne dokumenty a także wewnętrzne i zewnętrzne wydarzenia w Ruchu, które odegrały ważną rolę w jego historii.

Jesteśmy świadomi znaczenia tego Międzynarodowego Spotkania Par Odpowiedzialnych Regionów zwołanego po to, by podjąć refleksję nad sytuacją Ruchu dzisiaj. Wyniki tych refleksji będą stanowiły bardzo ważny materiał wstępny do przygotowania "kierunków", które KOLEGIUM/ERI przedstawi podczas nadchodzącego Międzynarodowego Zgromadzenia w 2012 roku jako wskazania, które będą wyznaczać rozwój Ruchu w przyszłości.

Nasz sposób pracy, wypracowany przez nas po wielu latach posługi jako odpowiedzialnych w Equipes Notre Dame jest dosyć szczególny: Całą naszą pracę składamy w ręce naszego Pana, ponieważ jesteśmy świadomi prawdziwości Jego stwierdzenia: „beze Mnie nic nie możecie uczynić”. (J, 15,5). Z uwagi na moje wykształcenie zawodowe, byłem odpowiedzialny za weryfikację, badania i analizy obfitej dokumentacji posiadanej przez nasze Ekipy. W tym miejscu, musimy złożyć wyrazy wdzięczności dla Brigitte DENEY za jej bezwarunkową i skuteczną współpracę w zakresie wysyłania nam e-mailem wszystkich koniecznych dokumentów. Oboje z Constancą dzieliliśmy się systematycznie informacjami o postępie naszych prac i dokonanych odkryciach. W czasie prowadzenia badań odbywaliśmy z Constancą *burze mózgów* w odniesieniu do wszystkich myśli, które dyskutowaliśmy po kolei, żeby zdefiniować zarys referatu. Musieliśmy spędzić odizolowani cały weekend, by napisać szkic, który znów został dogłębnie przedyskutowany, po czym mogliśmy iść dalej. Niemniej jednak ten ostatni krok nagle został przerwany przez niespodziewane i poważne problemy zdrowotne Constanicy, o których może niektórzy z was słyszeli.

Na początku pragniemy powiedzieć, że chociaż nasze badanie jest skupione na drugiej połowie historii naszego Ruchu, to musieliśmy wrócić do jego początków i przedstawienia tego co się wydarzyło w pierwszej połowie istnienia Ruchu to jest w latach od 1939¹ do 1970. W roku 1970 miało miejsce w Rzymie znaczące Zgromadzenie Ekip. Uważamy, że ta data może być przyjęta za jasne i dobrze zdefiniowane rozgraniczenie między okresami. Historia Ruchu może zostać

podzielona, na "przed" Rzymem i "po" Rzymie 1970 roku. Z jednej strony, Paweł VI swoją mową wygłoszoną w Bazylice Świętego Piotra, potwierdza i popiera wszystko co zostało odkryte i jest wypełniane. Z drugiej strony, następnego dnia w Bazylice Świętego Pawła miało miejsce wystąpienie Ojca Caffarela, w którym wezwał on Ruch Equipes Notre Dame do tego, aby w swojej dalszej drodze szukał woli Bożej dla wypełniania swojej misji.

Odniesiemy się krótko do pierwszego okresu, który, a propos, został bardzo dobrze przestudiowany głównie przez Jeana i Allemand Annick, członków Ruchu bardzo blisko związanych z Ojcem Caffarelem. Oprzemy się więc głównie na ich opracowaniu^{II}. W dalszej części przeanalizujemy drugi okres, który jest zasadniczym tematem naszego opracowania. Na końcu zawarliśmy kilka idei, które przedstawiamy jako podstawę do dalszych refleksji.

I. PIERWSZY OKRES: 1939 - 1970: ŻYCIE WEWNĘTRZNE (EKIPA I MAŁŻEŃSTWO)

Aby zrozumieć ewolucję myśli, jaka miała miejsce od powstania ekip, konieczne jest przede wszystkim dokonanie podstawowego odkrycia, że: ich charyzmat, ich cele, ich pedagogika, ich misja... były budowane stopniowo. Niemniej jednak, niektóre elementy są budowane nadal, ponieważ życie Ruchu od jego początku do dzisiaj, stanowi proces dynamiczny i podlegający stałemu rozwojowi.

Dlatego istota badania historii Ruchu opiera się na spoglądaniu na ewolucję jego rozwoju przez zamiary Ducha, który jest prawdziwym i autentycznym architektem tej cudownej pracy - EQUIPES NOTRE - DAME. Podobnie wy, aktualni budowniczy, musicie powierzyć się w ręce Ducha, by zinterpretować Jego plany w pełni rozumiejące potrzeby pary małżeńskiej oraz "znaki czasów".

Co zdarzyło się w tym pierwszym okresie w naszym Ruchu? Aby uzyskać prawdziwą odpowiedź na takie pytanie, nie możemy zaproponować niczego lepszego niż świadectwo małżeństwa z tamtego okresu Louisa i Marie d'AMONVILLE. Podczas konferencji która odbyła się w Massabielle^{III} w grudniu 2007 z okazji świętowania 60- tej rocznicy przyjęcia Karty, wyróżnili oni następujące etapy rozwoju Ruchu w tym pierwszym^{IV} okresie:

Pierwszy etap - przygotowanie - od 1938 do 1947

"W tym pierwszym okresie zostały zdefiniowane nadrzędne elementy, które miały za zadanie wspierać szczegółowe elementy realizowane w Ruchu:

Pary połączone przez sakrament małżeństwa którym towarzyszy kapłan (małżeństwo dwóch sakramentów), złączone w ekipę według reguły ustanowionej w 1947 roku dla ruchu duchowości, lojalnej w stosunku do nauczania Kościoła. Podstawowe elementy tak zwanej „duchowości małżeńskiej” będą definiowane stopniowo.”

Drugi etap - dojrzałość - od 1947 do 1959

" Została wyraźnie narysowana droga. Choć niektóre ekipy, w niewielkiej ilości, zdecydowały się opuścić Ruch, większość przyjęła Kartę z zaufaniem. To pozwoliło na szybki

rozwój ekip w pełnej jedności. Uwidoczniła się radość i dynamizm licznych młodych par, które wkrótce przekroczyły granice i znalazły swoje miejsce w Kościele. Zostało ono oficjalnie uznane w roku 1959 przez papieża Jana XXIII”.

Trzeci etap od 1959 do 1970

“... Gdzie były małżeństwa z ponad 10 letnim stażem życia w ekipach? Podczas pielgrzymki do Rzymu w 1959 Ojciec Caffarel zadał sobie pytanie: Czy Ekipy są Ruchem zapoczątkowania/ inicjacji / życie Chrześcijańskiego przez małżeństwo czy też są one są ruchem skierowanym na udoskonalanie? I wtedy doszedł do wniosku: " Jestem mocno przekonany o tym, że nasze ekipy muszą być równocześnie zarówno Ruchem zapoczątkowania jak i Ruchem skierowanym na udoskonalanie...”

Czwarty etap od 1970 do 1973

"Podczas Zgromadzenie w Rzymie w 1970, Ojciec Caffarel dokonał oceny pierwszych 30 lat. Określił on co mógłby uznać za pozytywne w Ruchu i zauważył dwa elementy brakujące Ruchowi, które zdefiniował w tamtym czasie następująco:

- Pewien brak zgody w ekipach na skutek przeciwnych zdań na temat kierunku w którym powinien rozwijać się Ruch jak również odnośnie stosunku do dokumentów Kościoła (w odniesieniu do Encykliki Humanae Vitae)
- Duchowa anemia dużej liczby par małżeńskich: ich życie duchowe kierowało się na wysiłek moralny, ale brak im było silnej podstawy teoretycznej.

Biorąc pod uwagę te uwarunkowania, Ojciec Caffarel zdecydował się proklamować trzy nowe zadania: Modlitwa, Pismo Święte i chrześcijańska asceza, które tworzą nierozłączną całość. Asceza, często źle rozumiana była dla ojca Caffarela podstawą. Zdefiniował on ją jako: "Naśladowanie Chrystusa w codziennym życiu..." (z całym wysiłkiem i poświęceniem jakiego ono wymaga).

Powyższe cytaty stanowiły wyjątki ze sprawozdania opracowanego przez Louisa i Marie d'Ammonville, którzy byli odpowiedzialni za kierunki rozwoju Ruchu bezpośrednio po odejściu z niego Ojca Caffarela w 1973 roku.

Streszczając powyższe można powiedzieć, że podczas pierwszego okresu historii Ruchu (1939 - 1970) cały wysiłek został skierowany "do wnętrza" i skupiał się na życiu małżeństwa i ekipy. Został odkryty charyzmat Ekip: "*Duchowość MAŁŻEŃSKA*". Zostaje określony ostateczny cel. Jest nim świętość pary małżeńskiej dzięki łasce wypływającej z sakramentu małżeństwa i współpracy członków ekipy oraz pomocy Ruchu. Określono środki do osiągnięcia celu Ruchu, którymi są modlitwa, Pismo Święte i chrześcijańska asceza. Wreszcie członkowie ekip zostają zachęcani, by propagować tę duchowość, która staje się elementem zbiorowego "świadczenia".

Jest sprawą oczywistą, że Ojciec Caffarel, będąc człowiekiem intensywnie przeżywającym bliskość Boga i na pewno dążącym do świętości, co jak wszyscy oczekujemy wkrótce Kościół oficjalnie potwierdzi, sformułował coś podobnego do tego co sam przeżywał i doświadczał, ale w

odniesieniu do par małżeńskich, które szukają bliskiej relacji z Bogiem, nie indywidualnie lecz wspólnie, dzięki łasce sakramentu małżeństwa.

II. DRUGI OKRES - 1970 - 2009: ŻYCIE NA ZEWNĄTRZ (JAKO MAŁŻEŃSTWO)

Jego początki sięgają Zgromadzenia Ekip w Rzymie we wrześniu 1970 roku. Możemy śmiało stwierdzić, że to Zgromadzeniu stanowiło historyczny kamień milowy dla Ekip. W znanym przemówieniu, Papież Pawła VI poparł wszystko co Ojciec Caffarel zrobił i napisał. W tym kontekście Jean Allemand, powiedział, że: " Mowa Pawła VI była wielkim wydarzeniem []. Papież podsumował i zaakceptował wszystkie odkrycia opublikowane w wydawnictwie "Złota Obrączka", jak również to co zostało zrobione przez Equipes Notre - Dame...." ^V Wszyscy którzy tam wówczas byli pamiętają zapewne radość Ojca Caffarela po tym przemówieniu, które dla niego znaczyło konsekrację jego dzieła.

Ale, jeżeli przemówienie Papieża było bardzo ważne dla Ojca Caffarela i Ekip, to nie mniej ważne było przemówienie wygłoszone następnego dnia w bazylice świętego Pawła. Rozpoczęło ono nowy okres historii Ruchu jak to wyraził Ojciec Caffarel, trzy lata później, kiedy odchodził z Ruchu:

"Nie mam żadnych wątpliwości co do tego, że Ekipy wkraczają w nową fazę swojej historii. Zwrot zaczął się od naszej pielgrzymki do Rzymu w 1970 i mówię "zaczął się" ponieważ teraz konieczny jest wielki wysiłek modlitwy, refleksji i transformacji poparty silną wolą odkrycia tego jaka jest Wola Boża w stosunku do Ruchu i jego misji, przy zachowaniu wierności łasce leżącej u jego początków i rozumieniu znaków czasów." ^{VI}

To wówczas miały miejsce początki zainteresowania się i rozpoczęcie poszukiwania w celu odkrycia Woli Bożej w stosunku do „misji” Ruchu w Kościele w i świecie.

Podczas rozwoju Ruchu dawały o sobie znać różnice co do rozumienia takich pojęć jak: "świadectwo" "apostolstwo" i "misja". Pierwsze dwa pojęcia były sformułowane na początku Ruchu, natomiast misja została wprowadzona w 1970.

Karta zawiera uwagę stwierdzającą, że słowo "świadectwo" jest użyte zamiast "apostolstwa" ponieważ większość par, która dołączyła się do Ruchu była już zaangażowana w różnym "apostolstwie" prowadzonym przez wiele organizacji Kościelnych, a te, które nie były zaangażowane, wkrótce powinny się włączyć" ^{VII}. To stwierdzenie pokazuje jasno na znaki czasu widoczne od początków istnienia Ruchu.

Odpowiedź Ruchu polegała na "doskonaleniu w życiu duchowym" małżeństw które wstąpiły do Ruchu w taki sposób, aby miłość braterska wykraczająca poza wzajemną pomoc stała się „świadectwem” ^{VIII} tak mocno podkreślanym przez ojca Caffarela. ^{IX}

Pojęcie "**misji**" jest szersze. " Misja jest powołaniem, wezwaniem, oznaczającym dotarcie do innych". Bezpośredni następca ojca Caffarela, Ojciec Tandonnet, stwierdził, że: "Jesteśmy ruchem duchowości małżeńskiej i z tych względów dążymy do ostatecznego **powołania**,

poprzez które przyczyniamy się do własnej ewangelizacji i do ewangelizacji świata”^X
(podkreślenia dokonane przez nas).

Podczas pierwszego okresu możliwe było określenie etapów obejmujących poszczególne fazy rozwoju Ruchu. Podobnie zrobimy z drugim okresem, pamiętając o tym, że są one ściśle związane z Międzynarodowymi Zgromadzeniami, które odbywały się co sześć lat począwszy od roku 1970 i wyznaczały kierunki rozwoju Ruchu na następne lata.

• Pierwszy etap, 1970 - 1979

Przemówienie ojca Caffarela " Stawianie czoła Ateizmowi" z 5 maja 1970 w Rzymie było głównie refleksją o potrzebie "misji".

"To co jest konieczne dla poszczególnych osób i dla par małżeńskich , jest też konieczne dla instytucji. Muszą one też zastanawiać się nad swoim "powołaniem" żeby wiedzieć co musi być poprawione albo odnowione.. [] Ich powołanie musi zostać zdefiniowane nie tylko w związku z potrzebami par małżeńskich, ale też w związku z wielkimi potrzebami współczesnego świata."^{XI}

Warto tu powiedzieć, że jeżeli znaki czasu w tamtym okresie zostały określone przez "ateizm", to nasze czasy niewiele różnią się od nich. Dzisiaj raczej mówilibyśmy o "obojętności", "odrzućeniu" a nawet o "ataku", które są w gruncie rzeczy innymi obliczami tego samego ateizmu. Oto co mówił na ten temat Benedykt XVI :

"Dzisiaj dostrzegamy ideologie sukcesu, dobrobytu, które mówią: Bóg jest tylko fikcją. On pozbawia nas przyjemności płynącej z życia i powoduje, że tracimy czas. Nie przejmuj się Nim! Po prostu próbuj cieszyć się życiem na tyle ile możesz !"^{XII}

Na następnym Międzynarodowym Zgromadzeniu w Rzymie - 1976 – ponownie Ojciec Tandonnet w imieniu Ekipy Odpowiedzialnej – ERI - zdefiniował pojęcie "misji" w odniesieniu do Ruchu:

"Ewangelizacja nie może zostać zredukowana tylko do przykładu. Należycie do Ruchu, który poważnie traktuje zadanie ewangelizacji.... Członkowie Ekipy nie mogą czuć się usatysfakcjonowani przez chęć uświęcenia tylko życia własnego i swojego małżeństwa. Trzeba rozpoznać i szybko zweryfikować takie podejście. Ekipy chcą być otwarte na świat i na innych."^{XIII}

Dodał on, że Ruch zdecydował się wybrać proste środki i różnorodność osobistych celów, by szkolić i wykształcić "wszechstronnych ewangelizatorów."^{XIV}

To stanowisko zostało zawarte w zakończeniu do Uzupełnienia Karty, które opublikowane w 1976, określa "świadeństwo" i "apostolstwo".

"Equipes Notre - Dame są ruchem duchowości małżeńskiej. Proponuje on swoim członkom życie ekipy i konkretne środki, by pomóc im wzrastać w miłości Boga w rodzinie i w kontaktach z sąsiadami. Dzięki temu będą oni przygotowani do "świadeństwa", którego forma

zostanie wybrana przez każdą parę małżeńską. Dlatego, chociaż ekipy nie są Ruchem działania, to chcą być Ruchem ludzi aktywnych. ”^{XV}

• Drugi etap: 1980 –1994

Drugi etap w tym okresie przypada na lata osiemdziesiąte i dziewięćdziesiąte i osiąga swój punkt kulminacyjny podczas Zgromadzenia w Lourdes w 1988 roku. Nastąpiło wówczas ogłoszenie ogólnego manifestu nazywanego „Drugim Oddechem”, który świadczył o rozeznaniu w sytuacji panującej w Ruchu, w Kościele i na świecie po przeszło 40 latach działalności Ekip i był wyrazem woli we wszystkich płaszczyznach.^{XVI}

Manifest odnosi się szczególnie do „trzeciego aspektu (charyzmatu założycielskiego nie rozwiniętego dogłębnie), który nawiązuje głównie do wagi „misji” Ekip w Kościele, jako ruchu małżeńskiego. Początkowo było to jedynie małą innowacją związaną z deklaracją, że „Ekipy mają jasny i określony cel: pomóc parom małżeńskim żyć pełnią chrześcijańskiego małżeństwa. Jednocześnie mają zadanie o charakterze misyjnym: ogłaszać światu wartość małżeństwa chrześcijańskiego słowem i świadectwem życia.”^{XVII}

Ponadto „Chociaż ekipy same nie angażują się w określone wspólne działania, to każda para małżeńska musi usłyszeć wezwanie, na które ma odpowiedzieć wedle woli Pana. Jednakże ta owocna wolność zaangażowań nie może prowadzić nas do zapomnienia, że Ruch ma swój własny charyzmat, którego nie można nie przekazywać naszym braciom”.^{XVIII}

Następnie wspomina się niektóre pola działania rodziny w zakresie duszpasterskim gdzie istnieje bardzo pilna potrzeba działania: *"a) Ekipy mogą towarzyszyć młodym, b) przygotować pary do zawarcia małżeństwa; c) iść z młodymi małżeństwami na ich drodze, d) pomóc parom małżeńskim, które mają trudności jak również tym, które są rozwiedzione i weszły w ponowne związki małżeńskie, e) troszczyć się o pary, które żyją razem.* ”^{XIX}

Dokument ten wyjaśnia i specyfikuje sens "misji" Ekip. Utrzymano jako zasadę, że to pary małżeńskie włączają się do działania na różnych polach ("apostolstwo") podczas gdy Ruch, jako organizacja, musi pozostać z boku. To co musi robić Ruch, to nadawanie kierunku i szkolenie par małżeńskich do właściwego wykonywania tych posługi.

Cztery lata później, podczas Międzynarodowego Zgromadzenia w Fatimie (1994) znów został położony nacisk na "charyzmat, powołanie, misję i zaangażowanie" członków ekip. Jeszcze raz Para Odpowiedzialna Międzynarodowej Ekipy ERI - Alvaro i Mercedes Gómez – Ferrer – spróbowali wyjaśnić to napięcie jakie istnieje między instytucjonalnym zaangażowaniem a zaangażowaniem osobistym. Przedstawili to pokazując różnicę istniejącą pomiędzy "wypełniać misję" które oznacza coś obszerniejszego a "bycie zaangażowanym". Na poziomie Ruchu oznacza to skierowanie par małżeńskich do zaangażowania się. Ale ostrzegli jednocześnie, że *"nasz Ruch nadal musi przestrzegać najważniejszej części swojego zaangażowania.* ”^{XX}

Na zakończenie zadali sobie pytanie: "Jakie są wezwania, wynikające z naszej misji? Odpowiedź brzmiała: Są to: a). Stawanie się coraz bardziej jednością („pary małżeńskie”) b). Bycie parami

mażeńskimi o owocniejszym życiu c). Bycie odpowiedzialnymi parami małżeńskimi d).
Dawanie świadectwa wspólnoty.”^{xxi}

Kierunki przewodnie tamtych lat : „Zaproszeni na Wesele w Kanie Galilejskiej” i powołanie do misji, zapraszają członków ekip do wsłuchania się w słowa Pana, który zaprasza ich do troski o najbiedniejszych.

W ten sposób, nastąpiło wyjaśnienie napięcia między instytucjonalnym zaangażowaniem a zaangażowaniem osobistym lub pary małżeńskiej, określone wcześniejszą definicją Ojca Tandonnet’a.^{xxii} Sprowadza się ono do stwierdzenia, że Ruch jako instytucja ma własną misję wynikającą z „charyzmatu”, którym jest „powołanie”, „wezwanie”. Tymczasem pojedynczy ludzie lub pary małżeńskie, jako członkowie Ruchu, mają za zadanie dawać „świadectwo” przekuwane na rzeczywistość przez „dawanie przykładu życiem”, przez „słowo” i „zaangażowanie” w określonej działalności i w duszpasterstwie. Mimo to, Ekipy jako instytucja, nie są zaangażowane bezpośrednio w te działania. Ponadto, najważniejsza część misji Ekip wciąż wymaga spełniania.

• Trzeci etap: 1996 – 2006

Trzeci etap przypada na ostatnią dekadę działalności Ruchu. W tym czasie odbyły się dwa Międzynarodowe Zgromadzenia - w Santiago w roku 2000 i w Lourdes w roku 2006.

Co ciekawe z ludzkiego punktu widzenia, ale szczęśliwie z punktu widzenia Ducha Świętego, który zawsze kierował Ruchem, oba Międzynarodowe Zgromadzenia skupiły się na „wezwaniami” z Fatimy. „a). Stawanie się coraz bardziej jednością („pary małżeńskie”) b). Bycie parami małżeńskimi o owocniejszym życiu c). Bycie odpowiedzialnymi parami małżeńskimi d). Dawanie świadectwa wspólnoty.”^{xxi}. Te postulaty zostały przedstawione przez nas, ludzi którzy uczestniczyli w procesie wypracowania tych kierunków jako członkowie ERI. Nie tworzyliśmy ich z myślą, że mają one pogłębić to co zostało przedstawione w Fatimie (1994). Dopiero teraz, spoglądając wstecz, rozpoznajemy w nich światło i inspirację Ducha Świętego.

W Santiago w roku 2000, jako kierunek nakreślono **"Bycie parą małżeńską dzisiaj w Kościele i w świecie"**, a ponadto nastąpiło głębsze wejście w pierwsze trzy „wezwania”. "Bycie parą małżeńską" jest w tym czasie zdominowane przez indywidualizm. Jest to więc prorocza wizja, która odwołuje się ponownie do wartości nadanej przez Boga pracy nad kształtowaniem miłości. To nie przez zbieg okoliczności człowiek przychodzi na świat i zaludnia ziemię za pośrednictwem pary małżeńskiej. I jeżeli ta para była niewierna Stwórcy, to nie przez przypadek inna para dobrowolnie przyjęła wezwanie by być rodzicami Odkupiciela ludzkości. Świat dzisiejszy odnajdzie znów swojego Boga Ojca kiedy wszystkie chrześcijańskie pary małżeńskie, kierowane przez Ducha, dostrzegą nieskończoną miłość Boga do nas i jako odpowiedź na tę płodną i odpowiedzialną miłość, przyjmą wezwanie i zaangażują się, by być dla świata świadkami tego, że małżeństwo jest przeznaczone do służby miłości i stanowi również drogę do szczęścia i świętości.

Zostało to oficjalnie zadeklarowane przez Igar i Cidhna FEHR, w ich mowie pożegnalnej w Santiago:

"Mężczyźni i kobiety uzupełniają się zarówno w ciele jak i w psychice. Oni definiują siebie, przede wszystkim przez odniesienie do Boga. Pojedynczo są stworzeni na obraz Boga. Jednakże razem we wspólnym związku i w jedności miłości są oni też obrazami Boga: jedno istnieje dla drugiego i jedno jest zdefiniowane przez relację z drugim. [] Bóg stworzył nas mężczyzną i kobietą abyśmy się wzajemnie kochali, pomagali sobie i wzrastali na wspólnej drodze do świętości". ^{XXIV}

W końcu, kierunek ostatniego Międzynarodowego Zgromadzenia w Lourdes (2006) został skupiony na sensie wspólnoty: **"Ekipy, żyjące wspólnoty par małżeńskich, odzwierciedlające miłość Boga."**

Kierunek ogólny "abyście się wzajemnie miłowali tak, jak Ja was umiłowałem; żebyście i wy tak się miłowali wzajemnie." (J. 13, 34) jest uzupełniony przez trzy uszczegółowienia: 1 Ekipy, wspólnota Kościoła; 2. Ekipy na służbie; 3. Ekipy zapraszające dzisiejsze pary małżeńskie. ^{XXV}

Sens wspólnot wiary, nie zapomnijmy o tym, był pierwszy raz wspomniany w Uzupełnieniu do Karty (1976) jako wynik refleksji nad dokumentami Drugiego Soboru Watykańskiego. Jasno zostało to znów wypowiedziane w Fatimie: bycie obrazem wspólnoty. Podjęty on został także w Lourdes 2006 wskutek sugestii zgłoszonej podczas Kolegium Par Regionalnych z całego świata w styczniu 2003 w Rzymie.

W Lourdes sformułowano definicję wspólnoty wiary: ^{XXVI}

"To jest wspólnota utworzona przez osoby ochrzczone, które szukają woli Bożej. Relacje międzyosobowe są w niej oparte na miłości, której nauczył nas Jezus Chrystus. Członkowie wspólnoty są uważnymi słuchaczami Słowa Bożego i umacniani przez Ducha Świętego, chcą służyć innym".

Dodalibyśmy do tego, że "wspólnota wiary odczuwa współczucie dla "innych", wychodzi naprzeciw innym, jest zaangażowana w pomoc innym jak przedstawia to przypowieść o dobrym Samarytaninie. Wspólnota wiary nie ma sensu jeżeli pozostaje zamknięta tylko w sobie. Jej zaangażowanie na rzecz świata jest częścią jej istoty ponieważ Jezus, w swojej miłości, oddał swoje życie za cały świat a nie tylko za niektórych ludzi".

Doszliśmy do wniosku, iż strategia naszego działania powinna być taka sama jaką przyjęli pierwsi Chrześcijanie: „*aby pracować w domu i w rodzinach tak, by nasycić kulturę u jej podstaw duchem wartości ewangelicznych*”.

Ten kierunek zaprasza nas do odkrycia głębokiego sensu ekip podstawowych jako najprawdziwszych wspólnot wiary, podobnych do wspólnot pierwszych chrześcijan, oraz Ruchu jako wspólnoty wiary podobnej do Kościoła powszechnego. Niesie to ze sobą wiele wyzwań:

„Musimy podjąć wszystkie konieczne działania by pomóc członkom ekip i, ogólnie, Ruchowi pozostać czujnymi aby wsłuchiwać się w wołanie, jakie są potrzeby naszych czasów. Trzeba uczyć się dialogu i dzielenia się małżeńską i rodzinną duchowością, jaką żyją Ekipy Notre Dame, i zaadaptować je do 21 wieku. Mając oczy i uszy otwarte na to co się dzieje w świecie, zwracać

uwagę na, nazywane przez niektórych „proroctwo świata”, otwarte na każdy dar od Boga po to by przyjąć od Niego i cenić to co dobre.”^{XXVII}

Streszczając, można stwierdzić, że chociaż podczas tego drugiego okresu wysiłek był skierowany na zewnątrz, to nadal jest on skupiony na członkach Ekip. Ekipy są zainteresowane wysyłanie swoich członków, by prowadzili misję wewnątrz Ruchu, w Kościele i w świecie. Nie jest to takie oczywiste, że pary małżeńskie, które wstępują do Ruchu są już zaangażowane w różnych rodzajach służby w Kościele. Zmieniły się znaki czasu w tym obszarze i teraz konieczne jest, by zacząć od podstaw. Oznacza to, że trzeba uczyć pary małżeńskie podstaw religii doprowadzić je do zaangażowania wynikającego z chrztu. Zaangażowanie to musi być osobiste, pary małżeńskiej i wspólnoty wiary, by być "świadkami" Ewangelii we wszystkich zakątkach świata.

III. SPOJRZENIE KU NOWEMU OKRESOWI (ŻYCIE ZEWNĘTRZNE NA POZIOMIE RUCHU)

Po dotarciu do trzeciej części naszej prezentacji, być może wielu z was zadaje sobie pytanie dlaczego nie znalazło się w tym opracowaniu żadne odniesienie do przesłania Ojca Caffarela z Chantilly z roku 1983?

Powód jest bardzo prosty: jest ono proroczym dokumentem autora, który, nie przypadkowo, został nazwany przez kardynała Lustigera " prorokiem naszych czasów" Dlatego też wymaga szczególnego potraktowania i uważamy, że najlepiej dokonać tego właśnie w tym momencie.

Powtórzmy, że jest to dokument proroczy i zajmuje się " **Charyzmatem Ruchu Equipes Notre - Dame**".^{XXVIII} Jego zawartość powoduje, że może zostać umieszczony wewnątrz historii Ruchu. Zawiera on retrospektywne i krytyczne spojrzenie na życie Ruchu przez osobę z zewnątrz (Ojciec Caffarel odszedł z Ekip 10 lat wcześniej). Odnosi się bezpośrednio do tego, co uważamy za proroczą wizję zawartą w charyzmacie założycielskim. Dodatkowo formułuje on metodologię ciągłego poszukiwania sposobów adaptacji Ruchu do obserwowanych znaków czasu.

W tej perspektywie podjęta jest próba szukania " aggiornamento - dostosowania ", to znaczy odnowienia, uaktualnienia, odrodzenia. Następuje ona po refleksji i określeniu potrzeb tych, którzy należą do Ruchu, aby lepiej odpowiedzieć na wymagania aktualnych i przyszłych znaków czasu. W tym celu postawione są trzy pytania:

- *Co zostało dobrze zrozumiane z Charyzmatu Założycielskiego?*
- *Co nie zostało zrozumiane wystarczająco?*
- *Co nie mogło zostać dostrzeżone w tamtym czasie i teraz zostało lepiej zrozumiane?"*

Nie jest możliwe w tej chwili, wskutek ograniczonego czasu, analizowanie całego tego dokumentu, ograniczymy więc naszą analizę do tych jego części, które bezpośrednio wiążą się z tematem naszego rozważania. Niemniej jednak, rekomendujemy szczegółowego przeanalizowanie tego ważnego, ale przede wszystkim, proroczego dokumentu . Rozpocznijmy od definicji charyzmatu założycielskiego sformułowanej przez ojca Caffarela:

"Inspiracja musi być czerpana z Ducha Świętego. Dzięki temu w Ruchu będzie obecny dynamizm, który będzie przewodnikiem Ruchu na jego drodze i pozwoli mu w pełni wypełnić jego misję. "
XXXIX

To nie jest wyłącznie ludzki wynalazek, ale boska inspiracja, która będzie podstawą dla postępowego rozwoju i stałego poszukiwania Woli Bożej, by spełniać swoją misję.

"Na początku nie wiedzieliśmy jaka będzie przyszłość, powiedział ojciec Caffarel, nie zwróciliśmy się do Ducha Świętego, aby On prowadził to dzieło Dzisiaj, po 40 latach, spoglądając na rozwój Ekip, myślę, że w 1939 w tych pierwszych czterech parach było coś więcej niż tylko entuzjazm, że te spotkania były czymś więcej niż tylko przypadkowymi spotkaniami. Obecne były tam Opatrzność Boża i Duch Święty. " XXX

Spróbujmy krótko odpowiedzieć na trzy pytania, które uważamy za najbardziej związane z tematem naszego rozważania:

a. Co zostało dobrze zrozumiane z Charyzmatu Założycielskiego?

Zawarte to jest w trzech punktach, które omówiliśmy przy analizie tego, co zostało odkryte w pierwszym okresie, ale dodatkowo jest jeszcze jeden element: .

„Siódmy: Nic z tego nie może być żywe bez pomocy Ruchu, który weryfikuje pomysły i wciela je w życie. ” XXXI

b. Co nie zostało zrozumiane wystarczająco?

Z trzech elementów jeden musimy naświetlić:

„Trzeci: dotyczy "misji" Ekip, ponieważ mają one "misję" i "powołanie". Jego "powołaniem" jest pomoc parom małżeńskim stać się świętymi. Ale Equipes Notre – Dame ma też "misję" w Kościele... Nie wolno nam nigdy zapomnieć o tych dwóch aspektach: powołaniu i misji. " XXXII

Wspomina on również pięć "innowacji" wprowadzonych przez ekipy w Kościele, w wyniku ich misji. Tak wywołane "innowacje" powinny zostać zrozumiane dzisiaj jako prawdziwe "proroctwa". Rekomendujemy, aby je szczegółowo przeanalizowały te osoby, które pracują nad materiałami przygotowującymi proces beatyfikacji naszego Założyciela. Wspomnimy tylko trzecią z nich:

"Piąta prorocza innowacja: Wcześniej świętość często była pojmowana jako: "kultywowanie swojego piękna", " kultywowanie własnego piękna duchowego". Ale kiedy mówimy o świętości ludzi żyjącym w małżeństwie, przypominamy sobie słowa Chrystusa: "Drzewo nie będzie osądzone za jego piękno, ale dzięki owocom, które wydaje [.]” Dlatego też rzecz nie polega na kultywowaniu piękna duchowego, ale na uczestnictwie w ewolucji stworzenia, które zmierza do celu. Rozwój świata odbywa się dzisiaj i koniecznym jest wnoszenie swojego wkładu w ten rozwój. " XXXIII

Na tym polu idee naszego proroka też wyprzedzały o wiele lat aktualne chrześcijańskie myśli odnośnie ewolucji: „teoria ewolucji jest bardziej bliska opowiadaniu biblijnemu niż inne hipotezy o początku świata.”^{XXXIV}

Rdzeniem troski ojca Caffarela jest rola jaką Ruch Equipes Notre - Dame musi odegrać w historii ludzkości ogólnie i Kościoła w szczególności. Ruch nie może pozostać obojętny na rozwój świata. Ma on ma obowiązek przyczynić się do takiego rozwoju, który jest w pełni zgodny z jego powołaniem i charyzmatem.

c. Co nie zostało w pełni zrozumiane?

W tym względzie wyraził on żal z powodu dwóch elementów, obu bardzo ważnych w świetle rozwoju naszych rozważań:

„Pierwszy powód: Żałuję, że Ruch Equipes Notre – Dame w perspektywie swojej misji nie towarzyszył ośrodkom przygotowania do małżeństwa. Wyszły one z Ekip, ale teraz stają się coraz mniej chrześcijańskie. Nie myślę, że Ekipy powinny być je prowadzić, ale powinny być jakieś centra kierunkujące, które mogłyby stanowić odniesieniem dla inne ośrodków. Dokładnie opartych na duchowości, którą oni odkryli”.

„Drugi powód: Że doradcy duchowi, którzy też odeszli z ekip, nie mieli żadnego szkolenia ani wsparcia od ekip. Tutaj też oni chcieliby mieć doradców podobnie jak mają ekipy. Nie pretendując do jedynej racji, ale by mieć odniesienia do charyzmatu Założycielskiego.”^{XXXV}

Na tych ostatnich myślach wyrażonych przez naszego Założyciela, kończymy naszą refleksję nad historią i kierunkami rozwoju naszego Ruchu.

Ojciec Caffarel żałował, że Ruch jako instytucja, nie wsparł, nie towarzyszył, pracy duszpasterskiej jego członków w pełnym wypełnianiu ich misji.

Powróćmy do tego, co powiedział on w roku 1970: „*To co jest konieczne dla poszczególnych osób i dla par małżeńskich, jest też konieczne dla instytucji. Muszą one też zastanawiać się nad swoim ”powołaniem” żeby wiedzieć co musi być poprawione albo odnowione.. [] Ich powołanie musi zostać zdefiniowane nie tylko w związku z potrzebami par małżeńskich, ale też w związku z wielkimi potrzebami współczesnego świata.*”^{XXXVI}

Na ile praca duszpasterska wykonywana przez członków Ekip w zakresie wypełniania ich misji wymagałaby silnego wsparcia Ruchu w takich aspektach jak: przygotowanie, organizacja i instytucjonalne poparcie dla prawdziwego wypełnienia ich misji?

Chociaż prawdą jest, że ma miejsce dużo indywidualnych działań w instytucjonalnym strukturach Kościoła, to prawdą jest też i to, że wielu innym brak jest tego instytucjonalnego poparcie co powoduje osłabienie ich wydajności i skuteczności

Myślimy, że ten temat jest warty podjęcia i bardzo poważnej refleksji przez Ruch. Powinno podjąć się wysiłek ponownego zdefiniowania czegoś, co jest traktowane jako rzecz niezmienna,

gdyż jest częścią charyzmatu założycielskiego, że: „*Ekipy nie są Ruchem działania lecz aktywnych ludzi*”.

W tym miejscu na pamięć przywodzimy ostrą odpowiedź daną przez Założyciela przeprowadzającemu wywiad, który spytał go jaka jest waga tego elementu skoro sądzi, że gdyby go tam nie było, to Ekipy zgubiłyby swój zasadniczy rys:

"Organizacja może być różna, jej pedagogia, obowiązki liderów mogłyby zostać zmodyfikowane...a Equipes Notre - Dame nie zostałyby radykalnie przekształcone; ale, jeżeli zostałyby wyeliminowana albo zastąpiona duchowość małżeńska, to byłby to koniec Ruchu."
XXXVII

Dlatego też, jedyny i nie do zmodyfikowania element charyzmatu EQUIPES NOTRE - DAME to **" duchowość małżeńska"**.

Jest zrozumiałe, że w czasach ojca Caffarela były poważne obawy, że Ruch poprzez swoje instytucjonalne zaangażowania może przyjąć pozycje konfrontacyjne w stosunku do hierarchii kościelnej. To ryzyko jest nie do uniknięcia i będzie zawsze obecne! Niemniej jednak dojrzałość Ruchu i jego liderów, będą stanowić ochronę Ekip przed niedojrzałymi postawami przeciwnymi woli Bożej. Pozwolą one jednocześnie przyjąć prorocze, odważne i konieczne postawy mające swój początek w powołaniu i charyzmacie Ruchu.

Instytucje są tworzone po to, by popierać, bronić i skutecznie rozprzestrzenić swoje przesłanie w społeczeństwie, a w tym przypadku w Kościele. Obowiązkiem ich jest obrona ideałów i kierowanie koniecznymi zmianami by doprowadzić swoje idee do sukcesu i zwycięstwa. Nie robienie tego stanowi poważne uchybienie wobec historii, a w tym przypadku wobec Kościoła. Dlatego piąta prorocza innowacja ojca Caffarela odnośnie świętości (powołanie Ekip) znów nabiera w tym historycznym momencie swojego pełnego znaczenie: *" Dlatego też rzecz nie polega na kultywowaniu piękna duchowego, ale na uczestnictwie w ewolucji stworzenia, które zmierza do celu. Rozwój świata odbywa się dzisiaj i koniecznym jest wnoszenie swojego wkładu w ten rozwój."*¹

Teraz jest miejsce na przypomnienia zdania Jezusa, które odnosi się do nieuczciwego rządcy: „Bo synowie tego świata roztrośniejsi są w stosunkach z ludźmi podobnymi sobie niż synowie światłości.” *Lk 16, 8*).

Roztropność w tym kontekście, odnosi się do potrzeby, by być dobrymi rządcami otrzymanych darów. Wszystko co Ruch Equipes Notre - Dame otrzymał jako instytucja musi być dobrze i roztropnie zarządzane tak, by przynieść korzyści naszemu i przyszłemu pokoleniom.

Według naszego Założyciela: „*Termin Ruch wskazuje na dynamizm i stałą adaptację*”.

WNIOSKI

Analiza historii i rozwoju Ruchu EQUIPES NOTRE - DAME ze specjalnym uwypukleniem ostatnich lat, pozwoliła na klarowny podział na dwa okresy oddzielone przez rok 1970.

Podczas pierwszego okresu historii Ruchu (1939 -1970) główny wysiłek został skierowany "do wnętrza" i objął życie pary małżeńskiej i ekipy. Większość par małżeńskich była już włączona w

służbę innym w kilku organizacjach kościelnych jak również zaangażowana w "działalność duszpasterską". Stąd też w odpowiedzi na takie zjawisko, działalność Ruchu została skoncentrowana na dostarczaniu parom małżeńskim - członkom Ruchu, "przygotowania do ich życia duchowego", aby w ten sposób mogli dać lepsze "świadczenie".

W drugim okresie (1970 - 2009), zgodnie z sugestią Założyciela, wysiłek Ruchu był skierowany "na zewnątrz" i był skoncentrowany na problemie odkrycia woli Bożej co do "misji" Ruchu w Kościele i w świecie. Jednakże odpowiedzialność za misję spoczywa wyłącznie na członkach ekip.

Teraz ośmielamy się zreasumować to, co zostało odkryte do tej pory podczas tych dwóch okresów:

Członkowie END mają jedyne i unikalne powołanie: *świętość*.

Jednocześnie mają oni podwójny charyzmat: jak wszyscy ochrzczeni chrześcijanie, muszą przyjąć Jezusa, by realizować w sobie Królestwo Boże (" przyjdź i chodź za Mną - Łk. 18, 22), a jako członkowie END, mają za zadanie przyjąć Jezusa do swojego małżeństwa jako para małżeńska ("*Duchowość Małżeńska*"), by kwitło w nich Królestwo Boże.

Podobnie muszą oni realizować podwójne zaangażowanie / misję /: jako ochrzczeni chrześcijanie,

" Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody" { *Mt.28,19* } a jako członkowie END, "*Ogłaszać światu, że małżeństwo jest powołane do tego, by służyć miłości, szczęściu i świętości*".

W konsekwencji więc mają oni obowiązek, by być "świadkami" Dobrej Nowiny, przez przykład życia, przez słowo i przez własne zaangażowanie w rozmaite posługi dotyczące rodziny i małżeństwa.

Czy stawiamy teraz czoło trzeciemu okresowi, w którym Ruch musi "*podjąć refleksję nad swoim "Powołaniem", aby określić co musi zostać poprawione lub odnowione.....?*"

W nowym dokumencie Ekipy Satelitarnej „O Formacji w Ekipach” ^{xxxviii} stwierdza się, że musimy zostać przygotowani do tego, by uczestniczyć w działalności apostołskiej na zewnątrz Ruchu. Musimy zadać sobie pytanie, w jaki sposób Ruch powinien udzielić wsparcia w tym przygotowaniu i jaki będzie w przyszłości rozwój tego aspektu formacji? To sugerowałoby, by postawić jeden krok do przodu jako Ruch "formacji" i "doskonalenia". Powinien on zaoferować swoim członkom jasną i dokładną drogę, by stopniowo osiągnąć formację wymaganą przez różnorodność możliwości działania (służby) dla wypełnienia misji Ruchu - "formacji do działania".

Ale jest jeszcze coś więcej: Jeżeli Kościół, jako instytucja, nie tylko wysyła swoich członków by dawali "świadczenie" swoim przykładem, słowem i działaniem, ale również towarzyszy formacji, organizacji i przez swoje instytucjonalne poparcie, to czy Ruch EQUIPES NOTRE - DAME nie powinien zrobić tego samego w stosunku do swoich członków?

Jak powinien być zorganizowany Ruch Equipés Notre - Dame, by nadawać kierunek i wspierać efektywnie i skutecznie swoich członków w zaangażowaniu apostołskim obejmującym wypełnienie ich misji?

Te pytania i problemy kierujemy do was. Znalezienie na nie odpowiedzi stanowi duże wyzwanie dla was, drogie pary ERI, Super - Regionów, Prowincji i Regionów z całego świata.

Poszukiwanie musi zostać przeprowadzone z zastosowaniem metodologii zostawionej nam przez naszego Założyciela i proroka, przy zachowaniu zawsze następujące zasady:

Wierność charyzmatowi Ruchu;

Zrozumienie znaków czasu;

Wszystko przez modlitwę, refleksję i wolę do zmiany, zaadaptowania albo przekształcenia.

Stanowią one gwarancję tego, że *" odkryjemy jaka jest wola Boża dla Ruchu i jego misji, uwzględniając wierność łasce i jego początkom oraz dzięki zrozumieniu znaków czasu "*.

Takie było życzenie wyrażone przez ojca Caffarella.

Nie zapominajmy jednak, że wszystkie ludzkie i instytucjonalne wysiłki muszą być kierowane przez Ducha i oddane w ręce Jezusa Chrystusa, który wyraził to słowami: *" Kto trwa we Mnie, a Ja w nim, ten przynosi owoc obfity, ponieważ beze Mnie nic nie możecie uczynić.. "* (J. 15, 5).

Zakończmy te refleksje wzruszającym apelem, którym Maria Carla i Carlo Volpini zamykali Międzynarodowe Zgromadzenie w Lourdes w roku 2006: *"Prosimy teraz was wszystkich, abyście podali sobie ręce i wspólnie zaśpiewajmy: «Ecce, fiat, magnificat- Oto, niech mi się stanie, Wielbi », ponieważ tylko razem będziemy mogli iść naprzód i budować przyszłość naszego Ruchu, tylko razem dokonamy tego, że jako Equipes Notre - Dame, będziemy żywymi wspólnotami odbijającymi miłość Boga. "*^{XXXIX}

Dziękujemy .

PRZYPISY:

- i The first meeting of the Movement, took place on 25 February 1939.
- ii ALLEMAND, Jean et Annick. *Les Equipes Notre-Dame – Essor et mission des couples chrétiens*. Imprimerie Hérissé, Evreux, 1988.
- iii D'AMONVILLE, Louis et Marie. Conference of 8 December 2007 at Massabielle –France-.
- iv For elaboration of these stages, we refer the reader to the Conference of Fr. Caffarel: “Vocation and Itinerary of the Teams”. Rome (1959).
- v ALLEMAND, Jean. Henri Caffarel –Un homme saisi par Dieu. *Equipes Notre-Dame*, Issoudun –France- 1997, p. 184.
- vi «A Dieu» Last editorial Fr. Caffarel (1973) In: Jean et Annick Allemand. Op. 196.
- vii CFr. END. The Charter. In: ALLEMAND, Jean et Annick. Op. Cit., p. 38.
- viii Ibid. II - Testimony.
- ix “If Teams are not a seed nursery of men and women ready to assume with courage all their responsibilities in the Church and society, they lose their reason for being. Caffarel. Quoted in “The Guide of Teams of Our Lady” March 2001. XI –B.
- x Roger Tandonnet. “Evangelisation in the world today”. Conference delivered at a Meeting in Rome in September 1976, (Typed), pp.7, 8 and 10.
- xi Henri Caffarel. Facing Atheism. In Jean et Annick Allemand. Op. Cit., pp. 135-136.
- xii Joseph Ratzinger (Benedict XVI). *Jesus of Nazareth*. Planeta, p. 202.
- xiii Roger Tandonnet. Op. Cit. p.p. 8 and 11.
- xiv Ibid. p. 11
- xv END. Complement to the Charter. Conclusion. In: Jean et Annick Allemand. Op. Cit., p. 173.
- xvi GÓMEZ-FERRER, Alvaro and Mercedes. “*Vocation and mission of Equipes Notre-Dame Today*”. *Address Fatima -1994-* p. 7.
- xvii END. *Second Wind*. 4.
- xviii Ibid. 4, b.
- xix Ibid. 4, b.
- xx GÓMEZ-FERRER, Alvaro and Mercedes. “*Vocation and Mission of Equipes Notre-Dame Today*”. *Address at Gathering in Fatima*. 1994.
- xxi GÓMEZ-FERRER, Alvaro and Mercedes. Op. Cit.
- xxii See note N° 10.
- xxiii See previous note.
- xxiv FEHR, Igar and Cidhina, “Being a married Couple today in the Church and the world”. Closing Conference, Santiago de Compostela, September 2000.
- xxv END. Letter of the International Responsible Team, to all Teams members, Lourdes 18 September 2006.
- xxvi ALVARADO, Alberto and Constanza. “*Equipes Notre-Dame, Living Communities of Couples*”, *Address at International Gathering, Lourdes, -2006-*.
- xxvii ERI, Lourdes letter from ERI to the Teams of the World. Lourdes, 18 September 2006, p. 3
- xxviii CAFFAREL, Henri. “The Founding Charism”. Conference delivered at Chantilly, 3 May 1983. The following points relate to this document.
- xxix Ibid. ,p. 1
- xxx Ibid., p. 2
- xxxi Ibid., p. 6
- xxxii Ibid., p. 8
- xxxiii Ibid., p. 10
- xxxiv “Thinking that the Bible presents a God that created the world in seven days; the idea of a progressive creation is introduced. In this respect, it is closer than, for example, the theories of the ancient Greeks who thought about an eternal and cyclical world”. Monsignor Marcelo Sánchez Sorondo, Chancellor of Academia Pontificia para las Ciencias, in declarations made to Radio Vatican. Permalink: <http://www.zenit.org/article->

29031?l=spanish.

^{xxxv} CAFFAREL, Henri. "The Founding Charism". Op. Cit., p. 10.

^{xxxvi} See Note 11.

^{xxxvii} CAFFAREL, Henri. Lettre mensuelle, April 1967.

^{xxxviii} "Therefore, it is very important that all team members are available and well prepared through an adequate

and on-going formation in order to be able to go out and help other movements and other pastoral activities as

well as to contribute actively to the expansion of the Kingdom of God". Formation Satellite Team: "Formation in

Teams of Our Lady– A Path" -, p. 24.

^{xxxix} VOLPINI, Carlo and Maria Carla. Closing Ceremony of the Gathering at Lourdes, Wednesday 21 September 2006, p. 5.